

VLADIMÍR HANO

TORTONSKÁ FAUNA OD KOSIHOVIEC NA JUŽNOM SLOVENSKU

(Ruské a francúzske resumé)

Severne od obce Kosihovce (list 4762/2), smerom k obci Opava, som pri mapovacích prácach našiel bohatú tortonskú faunu v andezitových brekciách a v polohách čiastočne piesčitých lithotamniových vápencov a slieňov.

Tieto sedimenty sú dobre odkryté v záreze lesnej cesty, ktorá vedie ponad cigánsky tábor. Ďalej na svahu kopca Kamenná hora sú však zasutené a odkryté len na tých miestach, kde sa dobývaly najmä brekcie ako stavebný kameň. V partiách ľahšie zvetrávajúcich, vplyvom presakujúcej vody, sú skameneliny veľmi skriedovatelé a tým čiastočne poškodené. Preto je ich určovanie dosť sťažené. Predsa veľká časť jednotlivcov je nádherne zachovalá a podarilo sa mi ich vysbierať veľké množstvo a určiť tieto formy:

Bivalvia.

Rad *Anisomyaria*: *Ostrea* sp., *Chlamys scabrella* (Lamarck), hojne úlomky *Pecten* sp.

Rad *Taxodonta*: *Axinea bimaculata* (Poli) (= *Pectunculus pilosus* Lamarck), *Arca noae* Lamarck.

Rad *Eulamellibranchiala*: *Lucina (Loripes) dujardini* (Deshayes), *Pteromeris unidentata* (Basterot), *P. exigua* (Dujardin), *Chama gryphoides* (Linné), *Venus basteroti* (Deshayes), *Venus miocenica* (Michélot).

Scaphopoda.

Entalis badensis (Partsch).

Gastropoda.

Turritella bicarinata Eichwald, *T. (Zaria) subangulata* Brocchi, *T. (Zaria) subangulata* Brocchi, var. *subacutangulata* d'Orbigny, *T. pythagorica* Hilber, var. *minor* Friedberg, *T. stephaniensis* Cossmann & Peyrot, *T. cf. erronea* Cossmann & Peyrot, *T. archimedis* Brongniart, *T. erronea* Cossmann, var. *subpythagorica* Friedberg, *T. holubicensis* Friedberg, *T. (Hau-*

stator) *vermicularis* Brocchi, var. *tricincla* Schaffer, *T.* (*Hau-*
stator) *triplicata* (Brocchi), var. *superneaplicata* Sacco, *T. derlonen-*
sis Mayer, *Clanculus* (*Clanculopsis*) *araonis* Basterot, *Trochus*
biangulatus Eichwald, *Callistoma* (*Strigosella*) cfr. *subtilestriata*
 Cossmann & Peyrot, *C.* (*Strigosella*) *gymnospira* Coss-
 mann & Peyrot, *Solarium simplex* Brocchi, *Bolma meynardi*
 Micheloti, *B. subfimbriata* Tournouer, *B. granosa* Borson,
Natica helicina Brocchi, *N. millepunctata* Lamarck, *Rissoina*
elongata Grateloup, *R. pusilla* Brocchi, *R.* (*Zebinella*) *decus-*
sata Montagu, *R.* (*Phosinella*) *elegans* Grateloup, *Vermetus*
intortus Lamarck, *Fimbriatella fimbriata* Micheloti, *Tere-*
bralia cfr. *duboisii* (M. Hörnes), *T. bidentata* Eichwald, *Cer-*
ithium bronni Partsch, *C. minutum* Serr., *C.* (*Potamides*) *nodo-*
soplicatum M. Hörnes, *C. doliolum* Brocchi, *C. zeuschneri*
 Pusch, *C. taurinium* (Bellardi), Micheloti, var. *scalaratissima*
 Sacco, *C. taurinium* Sacco, *C. vulgatum* Brug., var. *granosoli-*
gustica Sacco, *C. distinctissimum* Eichwald, *C. crenatum* Br.,
 var. *subcrenatacoronata* Sacco, *Billium* cfr. *reticulatum* da Costa,
B. dubiosum Friedberg, *Cypraea* (*Zonaria*) *fabagina* (Lamarck)
 var. *amygdalum* Sacco, *Trivia affinis* Dujardin, *Erato* cfr. *spi-*
ralis Friedberg, *E.* (*Eratopsis*) *barrandei* R. Hörnes & Auinger,
 var. *tauroasulcata* Sacco, *Ringicula auriculata* Men., *Pirula*
 sp., *Semicassis miolaevigata* Sacco, *Murex* (*Muricidea*) *heptago-*
natus Bronn, *M.* (*Ocenebra*) *hochstetteri* R. Hörnes & Auinger,
M. geniculatus Bellardi, *Ocenebra* (*Ocenebrina*) *renieri* Mi-
 cheloti, *Aspella anceps* (Lamarck), *Triton tarbellianum* Grate-
 loup, *Ranella marginata* Brongniart, *Columbella* (*Mitrella*)
carinata Hilber, *C.* (*Nilidella*) *thiara* Brocchi, *Mitra pyrami-*
della Brocchi, *M. recticosta* Bellardi, *M.* (*Costellaria*) cfr.
intermittans R. Hörnes & Auinger, *M. fusiformis* Brocchi,
M. aperta Bellardi, *M. sturi* R. Hörnes & Auinger, *Nassa*
coarctata Eichwald, *N. dujardini* Deshayes, var. *minor*
 Friedberg, *N. consimilis* Bellardi, *Dorsanum cerithiiforme*
 Auinger, *Fusus* cfr. *mayeri* Bellardi, *Lathyrus derlonensis*
 Bellardi, *Volutilithes* (*Alletha*) *ficulina* Lamarck, var. *rari-*
spina Lamarck, *V.* (*Neoalletha*) *subelegans* d'Orbigny, *Ancil-*
laria glandiformis Lamarck, *Oliva* cfr. *clavula* Lamarck,
Cancellaria michelini Bellardi, *Lithoconus hungaricus* R. Hör-
 nes & Auinger, *Conus dujardini* Deshayes, *C. ventricosus*
 Bronni, *C. tarbellianus* Grateloup, *C. dujardini* Des-
 hayes, var. *exaltata* Eichwald, *C. haueri* Partsch, *Lep-*
toconus berwerthi R. Hörnes & Auinger, *Slephanoconus stachei*

R. Hörnes & Auinger, *Conus* cfr. *ponderosus* Brocchi, *Genota ramosa* Basterot, *Clavatulula laevigata* Eichwald, *Clavatulula asperulata* Lamarck, *C. asperulata* Lamarck, var. *spinosa* DeFrance, *Pleuroloma (Drillia) augustae* R. Hörnes & Auinger, *P. (Drillia) terebra* Basterot, *P. (Surcula) lamarcki* Bell., *Drillia (Crassispira) terebra* Desm., var. *dufourii* Desm., *Drillia subcarinata* Bellardi, *Turris (Crassispira) pustulata* Brocchi, *Galeodosconsia striatula* (Bronn), *Phos polygonum* (Br.), var. *acutespirata* Sacco, *Terebra pseudoperlusa* var. *aturrensis* Peyrot, *Marginella (Eraloidea?) deshayesi* Michelot, var. *subadentata* Sacco.

Z vyššie spomenutej asociácie skamenelín vyplýva, že je typu dosť smiešaného, pretože *Murex*, *Natica*, *Nassa*, *Nerita*, *Trochus* sú význačné pre celú pobrežnú zónu. Tu mohol byť periodický výkyv morskej hladiny maximum 12 m. Ďalej však *Mitra*, *Nassa*, *Drillia*, *Pleuroloma*, *Ringicula* obývajú more do hĺbky až 28 m (zóna hnedých a červených rias). Rody: *Cassis*, *Fusus*, *Murex*, *Natica*, *Pleuroloma*, *Triton*, *Trochus*, *Turillella* sa však nájdu až do hĺbky 72 m (zóna vápnitých rias-lithotamnia). Ale do hĺbky 500 m (zóna hlbokomorských koralov) prenikajú rody: *Cerithiopsis*, *Murex*, malé *Pleurolomiidae*, *Turritellidae*. Typickými hlbokomorskými formami sú len *Natica* a *Ringicula*.

Podľa množstva jedincov, z druhov až doteraz určených, by táto asociácia odpovedala zóne vápnitých rias, čiže priemerná hĺbka v týchto miestach bola asi 70 m.

17. I. 1950

Geologický ústav Slovenskej vysokej školy technickej, Bratislava

LITERATÚRA — ЛИТЕРАТУРА — BIBLIOGRAPHIE

- Bellardi L., — Sacco F., 1872—1904: I molluschi dei Terreni terziari del Piemonte e della Liguria I-XXX, Torino.
- Bogsch L., 1943: Tortonische fauna von Szentkút. Mitteil. a. d. Jahrb. d. ung. geol. Anstalt XXXVI, Budapest.
- Buday T., Geologické pomery okolí Šah na južnom Slovensku. Rozpravy II. tř. České akademie XLVII, Praha.
- Cossmann M. — Peyrot A., 1909—1928: Conchologie néogénique de l'Aquitaine. Actes de la Société Linnéenne de Bordeaux I—V, Bordeaux.
- Dolfus G. Dauzenberg Ph., 1902: Conchyliologie du Miocène moyen du bassin de la Loire. Mémoires de la Soc. Géol. de France XXVII, Paris.
- Friedberg E., 1911—1928: Mioceny miocenske ziem polskich I, Lwów—Poznań.
- Hörnes M., 1856—1870: Die fossilen Mollusken des Tertiär-Beckens von Wien, Abhandl. d. k. k. geol. Reichsanst. I (1856), II (1870), Wien.

- H ö r n e s B. — A u i n g e r M., 1879: Die Gastropoden der Meeres-Ablagerungen der ersten und zweiten Mediterran-Stufe in der österreichisch-ungarischen Monarchie. Abhandl. d. k. k. geol. Reichsanst., XII, Wien.
- K e t t n e r R., 1939: Poznámky o geologii krajiny mezi Pliešovci a Modrým Kamenem na Slovensku. Rozpravy II. ř. České akademie, XLIX, Praha.
- S c h a f f e r F., 1910: Das Miocän von Eggenburg. Die Fauna der ersten Mediterranstufe des Wiener Beckens und die geologischen Verhältnisse der Umgebung des Manhartsberges in Niederösterreich. Abhandl. d. k. k. geol. Reichsanst., XXII, Wien.
- S z t r a u s z L. — S z a l a i T., 1943: A várpalotai Felsőmediterrán kagylók. Beszámoló a m. kir. Földt. Int. vitaüléseinek munkálatairól, Budapest.

ВЛАДИМИР ГАНО

ТОРТОНСКАЯ ФАУНА, НАЙДЕННАЯ БЛИЗ СЕЛ. КОСИГОВЦЫ В ЮЖНОЙ СЛОВАКИИ

(Résumé slovačkého textu)

При картировке неогена южной Словакии мне посчастливилось найти в андезитовых брекчиях и литотамниевых известняках и мергелях богатую тортонскую фауну. Список найденных окаменелостей приведен на стр. 70—72. Анализ фауны показывает, что глубина тортонского моря была в этих местах около 70 метров.

17. I. 1950

*Геологический кабинет Словацкой высшей
технической школы, Братислава*

V L A D I M Í R H A N O

LA FAUNE TORTONNIENNE DE KOSIHOVCE EN SLOVAQUIE MÉRIDIONALE

(Résumé du texte slovaque)

En 1949, faisant des levés géologiques au N de Kosihovce, j'ai eu la chance de trouver une riche faune tortonienne dans les brèches andésitiques et les assises de calcaires et de marnes gréseux à *Lithothamnies*.

Les fossiles sont pour la plupart admirablement conservés. Leur liste est donnée à la page 70—72.

D'après le caractère de la faune et l'association des formes la mer a dû avoir ici à peu près 70 m de profondeur.

17. I. 1950

Institut de géologie de l'École slovaque des Hautes études techniques, Bratislava